

LANDSCHAPSKRANT

MEI 2014

Regionaal Landschap

DIJLELAND

Regionaal Landschap Dijleland vzw wil zorgen voor natuur en landschap in de streek. Dit doen we samen met de inwoners van de regio en in overleg met overheden en verenigingen betrokken bij de open ruimte. We zijn actief in de gemeenten Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.

Meer weten? www.rld.be

IN DEZE KRANT:

- Bijen helpen is kinderspel
- Wegdromen in De Groene Vallei
- Op speurtocht naar de Vroedmeesterpad

De scouts Gudrun-Elckerlyc uit Diependaal (Herent) bouwde een heus bijenhotel. Ze richtten hun speeldomein ook natuurlijk in met meer dan 500 inheemse bomen en struiken en een wilde bloemenweide.

Infoavonden

KOESTER JE BIJEN-BUREN

Ontdek de wondere wereld van de bij

© MAARTEN JACOBS

Tuinbladsnijder

Je kent zeker wel de honingbij, maar heb je ooit al gehoord van de heggerankbij, de tuinbladsnijder of de blauwe metselbij? Heb je je ook al afgevraagd wat die zandhoopjes toch zijn op de stoep? Kom dan naar één van deze infoavonden en laat je onderdompelen in de wondere wereld van de bijen.

Je maakt kennis met verschillende wilde bijensoorten, ontdekt waar je ze kan vinden en wat voor nest ze bouwen. Je komt te weten op welke manieren bloemen insecten lokken en waarom bijen zo'n

belangrijke bestuivers zijn. Wedden dat je bloemen voortaan anders bekijkt? Verder krijg je tips om wilde bijen een handje te helpen. Dat laatste is kinderspel, maar wel belangrijk kinderspel... **Kijk verder in deze krant!**

Donderdag 5 juni / 20.00 uur

Boortmeerbeek

Cultuurhuis Oude Pastorie

Ravensteinstraat 22, 3191 Hever

Dinsdag 10 juni / 19.30 uur

Hoeilaart

Gemeenschapscentrum Felix Sohie

Gemeenteplein 39, 1560 Hoeilaart

Info: info@rld.be, 016 40 85 58

Gratis toegang.

Inschrijven is niet nodig.

*Wil je die wilde bijen ook in het echt ontmoeten? Wandel dan mee met de **bijenwandeling** van Natuurpunt Boortmeerbeek op zondag 15 juni. Afspraak om 14u, eveneens aan Cultuurhuis Oude Pastorie in Hever.*

© MAARTEN JACOBS

Vosje

WIST JE DAT...

- er wel 375 soorten bijen voorkomen in ons kleine landje?
- de honingbij maar één van die vele soorten is?
- de meeste bijensoorten niet in kolonies leven, maar alleen?
- de meeste bijen je niet kunnen steken?
- er harige, rosse, dikke, dunne, ... bijen zijn?
- er bijen zijn die op wespen lijken?
- bijen cruciaal zijn voor het leven op onze planeet?
- we allemaal iets kunnen doen om de bijen (en dus onszelf) te helpen? (Zie p. 2)

Deze Landschapskrant wordt gedrukt met financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en verspreid met de steun van de gemeenten Bertem, Bierbeek, Boortmeerbeek, Haacht, Herent, Hoeilaart, Huldenberg, Kampenhout, Kortenberg, Leuven, Oud-Heverlee, Overijse en Tervuren.

Doe mee!

BIJEN HELPEN IS KINDERSPEL

Maak van je tuin een oase voor bijen

KNUTSEL EEN BIJENHOTEL.

Weinig tijd? Kies voor het startersmodel: een onbehandeld blok hout met gaatjes van verschillende grootte (2-10 mm). Ophangen in het zonnetje en klaar. Of ga je resoluut voor het luxe-hotel? De scouts van Diependaal in Herent deed het je voor (zie coverfoto). Regionaal Landschap Dijleland vzw plaatste voor hen het kader. De jongeren vulden het op met houtblokken met gaatjes en holle plantenstengels.

TRAKTEER DE BIJEN OP EEN FEESTMAAL.

Zaaï een bloemenakker of bloemenweide in en geniet van de lente tot de eerste vorst van de bloemenpracht en het gezoem van bezige bijen. Bijen verzamelen er ijverig nectar en stuifmeel. Ook een kruidentuin valt in de smaak.

Een **bloemenakker** bestaat uit éénjarige bloemen en vraagt jaarlijks 'verstoring' van de grond door schoffelen. Af en toe bijzaaien zal nodig zijn. Maaïen doe je één keer per jaar, in de herfst.

Een **bloemenweide** zaai je in met meerjarige bloemen en is in principe blijvend. Kies een mengsel met inheemse kruiden en zonder grassen, want die laatste komen toch vanzelf. Maai de bloemenweide twee keer per jaar, begin juli en begin oktober. Laat het maaisel even liggen zodat het rijpe zaad er kan afvallen en voer het maaisel dan af. Vóór het zaaien maak je de grond eerst vrij van gras en kruiden door diep te spitten of de grond een tijd af te dekken. Gebruik geen onkruidverdelgers. Die kunnen de kiemkracht van de bloemenzaadjes verminderen.

WERK MINDER IN DE TUIN.

Denk niet aan wat je burens zullen zeggen, maar 'vergeet' een stuk gazon te maaïen. Laat die klavers en paardenbloemen lekker groeien. Je bent niet lui, je doet het voor de natuur! Trouwens, als je het gras niet bemest en jaarlijks slechts twee keer maait, komen er meer verschillende bloemen in en krijg je vanzelf een bloemenweide. Handig toch?

MOET ER NOG ZAND ZIJN?

Heel wat wilde bijen graven hun nest in de grond, zoals de Grijze zandbij op de foto. Zorg daarom voor een zanderig plekje in je tuin. Eerder een bijencamping dus, dan een hotel.

Een beetje modder hier en daar is ook nuttig. Metselbijen gebruiken dit als bouw materiaal om hun nestgangen op te delen in kamertjes. In elk kamertje leggen ze één eitje.

PLANT BLOEIENDE HAGEN EN BOMEN.

Sleedoorn, meidoorn, Gelderse roos, Wilde liguster, Rode kornoelje, vlier, Het zijn stuk voor stuk inheemse struiken die prachtig bloeien. Ook bomen zoals wilg, linde en natuurlijk fruitbomen zijn heel erg in trek bij bijen. Klimplanten zoals clematis en kamperfoelie verdienen ook een plekje in elke tuin. Klimop bloeit pas in het najaar en krijgt dan ontzettend veel bijen op bezoek die er hun laatste voorraden inslaan voor de winter. Snoei je klimop daarom pas na de bloei.

© TINNE VAN DEN BOSCH

NOG ENKELE TIPS...

- Combineer bloemen, kruiden, struiken en bomen zodat er altijd wel iets bloeit in je tuin.
- Koop geen cultivars met "dubbele bloemen", want die leveren geen stuifmeel.
- Hou je tuin pesticidenvrij.

KOESTER
BUREN.be

Wegdromen in...

DE GROENE VALLEI

*Een heus natuurpark
in Midden-Brabant*

Een natuurpark in hartje Vlaams-Brabant? Dat kan! Wie de drukke steenwegen verlaat ontdekt ook in onze regio nog mooie natuur om van te genieten. Zoals bijvoorbeeld in de Groene Vallei, een groot en divers gebied met moerassen, bossen, graslanden, landbouw en weidse vergezichten.

In de gemeenten Herent, Kampenhout en Kortenberg liggen verschillende prachtige natuurgebieden verscholen. Je kan er wandelen tussen orchideeën, door bossen en langs vijvers. Authentieke dorpsgezichten, molens en kastelen zorgen daarbovenop voor een leuke dosis erfgoed.

Om iedereen daarvan te laten genieten willen we deze gebieden met elkaar verbinden tot één natuurpark. Verschillende partners zetten mee hun schouders onder deze droom: Natuurpunt vzw (initiatiefnemer), de gemeenten Herent, Kampenhout en Kortenberg, provincie Vlaams-Brabant en Regionaal Landschap Dijleland vzw. Ook landbouwers, erfgoedverenigingen, horeca en bedrijven worden betrokken bij het project.

MEER INFO:

www.natuurparkdegroenevallei.be
www.facebook.com/NatuurparkDeGroeneVallei
Wil je meewerken aan de Groene Vallei
Heb je vragen? Contacteer Ewoud L'Amiral:
ewoud.lamiral@natuurpunt.be - 0476 26 16 34

Ontdek de Molenbeekvallei

De Molenbeekvallei is een gevarieerd natuurgebied met bossen, moerassen, rietland en bloemrijke hooilanden. De Molenbeek volgt er gedeeltelijk haar natuurlijke loop en gedeeltelijk een door mensenhanden rechtgetrokken loop in functie van de watermolens die erop gebouwd zijn. Je kan hier ook nog het oude rabattensysteem herkennen: parallelle grachtjes op geringe afstand van elkaar die voor de afwatering zorgden. Laat je in de lente verbluffen door de uitbundig bloeiende dotterbloemen, sleutelbloemen en bosorchissen. Of sta versteld van de snelheid waarmee een ijsvogel je voorbij flitst.

Bijenorchis

Ontdek het Silsombos

De kroonjuwelen van het Silsombos zijn ongetwijfeld de acht orchideeënsoorten die er bloeien. De drassige graslanden zijn uniek, net als de indrukwekkende broekbossen. Eenbes, bosanemoon en slanke sleutelbloem tooien er de lente. In de zomer knipogen de reu-

zenpaardenstaarten, die tot twee meter hoog worden, naar een prehistorisch verleden. Een orkest van nachtegalen, sprinkhaanzangers en blauwborsten maken je natuurervaring compleet. Het Silsombos is ook een plek waar volkslegenden en natuur onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. De Zwarte Madam, een Onze-Lieve-Vrouwebeeld, is de spil waar tal van legendes rond draaien.

Ontdek het Torfbroek

Het Torfbroek is een restant van een uniek moeras, gevoed door zeer kalkrijk grondwater. In 1928 verkocht de gemeente het gebied aan een bouwmaatschappij en leek het gedoemd om verkaveld te worden. 50 jaar lang lag het er verwaarloosd bij, tot het in 1977 in beheer kwam van Natuurpunt vzw. Nu is het een waar koestergebied voor planten. Veel soorten zijn in de rest van Vlaanderen uitgestorven, maar vinden hier hun laatste toevluchtsoord. Kom zeker eens wandelen in juni, wanneer een zee van orchideeën je begroet.

ZONDAG

8
JUNI

WALK FOR NATURE Centrum Nederokkerzeel

ZONDAG 8 JUNI 2014 ben je alvast welkom om de Groene Vallei te ontdekken. Van 7.00 tot 17.00 uur in het centrum van Nederokkerzeel (Kampenhout).

Uitgestippelde wandeltochten met landschapsposten voor curieuzeneuzen, springkastelen en amusement voor kinderen, vroege vogels voor vogelspotters en lekkers voor snoepers. Dit en nog veel meer beleef je op de Walk for Nature in Midden-Brabant, een evenement door Natuurpunt Kampenhout, Natuurpunt Kortenberg en Natuurpunt Herent.

Bekijk het hele programma op
www.natuurparkdegroenevallei.be/page/walk-for-nature

Ken je Koesterbuur

OP SPEURTOCHT NAAR DE VROEDMEESTERPAD

Wandel mee op
24 mei, 20 of 21 juni

In Vlaanderen komen nog maar bitter weinig Vroedmeesterpadden voor. Maar in het Dijleland hebben we geluk en vinden we de soort nog op twee plaatsen: in Overijse en op de grens van de gemeenten Huldenberg, Tervuren en Bertem. Ben jij ook nieuwsgierig naar deze fluitende pad? Wandel dan mee met één van onze avondlijke speurtochten.

Een gids leidt ons doorheen het leefgebied van de Vroedmeesterpad. De wandeling is ongeveer 8 km lang en duurt 3 uur. Voorzie stevig schoeisel en aangepaste kledij. Met wat geluk horen we de diertjes fluiten in de zwoele avondlucht! Er zijn drie wandelingen gepland. Deelnemen is gratis. Het aantal deelnemers is wel telkens beperkt, dus vooraf inschrijven is nodig.

Even voorstellen...

DE VROEDMEESTERPAD

De Vroedmeesterpad is een zeldzame, kleine pad met enkele bijzondere eigenschappen. Je krijgt ze niet gauw te zien, maar als je op de juiste plek bent, kan je de mannetjes wel horen. Niet aan hun gekwaak, want dat doen ze niet. Nee, Vroedmeesterpadden fluiten! Op de vrouwtjes nog wel, en alleen op warme avonden. De Vroedmeesterpad is ook een buitenbeentje onder de padden en kikkers omdat je van deze soort geen eitjes (kikkerdril) vindt in poelen. Het mannetje zorgt immers als een toegewijde huisvader voor de eitjes. Hij wikkelt de bevruchte eitjes in een snoer rond zijn achterpoten en draagt ze zo drie weken met zich mee. Na drie weken zet hij de eitjes af in een waterplas en dan komen de larven (kikkervisjes) uit.

© JELGER HEDER - BUITENBEELD

De wandelingen en realisaties kaderen in het project 'Vroedmeesterpadden op de rand', een initiatief van Regionaal Landschap Dijleland vzw dat meegefinancierd werd door De Vlaamse Rand in opdracht van de Vlaamse regering.

Oude steenbakkerij wordt paradijs voor Vroedmeesterpad

In Overijse krijgt de vergeten site van een voormalige steenbakkerij een nieuw leven. Enkele simpele ingrepen maken de plek helemaal naar de zin van de Vroedmeesterpadden die in de omgeving wonen.

© RLD

In samenwerking met de gemeente leggen we twee vijvertjes aan waarin de Vroedmeesterpadden hun eitjes kunnen afzetten. De zwarte stenen in het water zorgen ervoor dat het water snel opwarmt, wat goed is voor de ontwikkeling van de larven. Ook rondom de vijvertjes voeren we heel wat steenmateriaal aan. De holtes tussen de grote zandstenen zijn ideale schuilplaatsen. De gemeente kapt tenslotte een aantal bomen zodat de plek baadt in het zonlicht. En dat is waar Vroedmeesterpadden van houden. Houtstapels en een lange takkenril maken het geheel af.

Bewoners Veeweidestraat verwelkomen Vroedmeesterpad

© RLD

In Duisburg, deelgemeente van Tervuren, genieten sommige inwoners op warme zomeravonden weleens van een gratis fluitconcert gebracht door roepende mannetjes Vroedmeesterpad. We vonden enkele inwoners van de Veeweidestraat bereid om hun tuin nog geschikter te maken voor deze soort.

Water en stenen zijn de twee toverwoorden. We bouwen kleine, ondiepe tuinvijvertjes en plaatsen een betonnen waterbak deels gevuld met stenen. Rondom de waterpartijen doen stapels zandstenen dienst als warme schuilplaatsen.

COLOFON

Vragen, suggesties of opmerkingen?

Contacteer ons:

Regionaal Landschap Dijleland vzw (RLD vzw)

Naamsesteenweg 573, 3001 Heverlee

Tel/fax: 016 40 85 58

info@rld.be - www.rld.be

De Landschapskrant Dijleland verschijnt tweemaal per jaar en wordt huis-aan-huis bedeed (behalve in Kampenhout en Leuven).

Verantwoordelijke uitgever: Jan Verroken, coördinator RLD vzw

Redactie: RLD vzw

Foto's: RLD vzw, Steven Vanonckelen, Ewoud L'Amiral,

Hugo Willocx, An De Wilde, Maarten Jacobs, Buiten-Beeld

Vormgeving: Roel Thoné - sakado.be

Druk: Druk in de Weer

Oplage: 77.000

Gedrukt op 100% gerecycleerd papier, met inkt op plantaardige basis en zonder schadelijke solventen.

Regionaal Landschap Dijleland vzw is een samenwerkingsverband tussen de provincie Vlaams-Brabant, de dertien aangesloten gemeenten en verenigingen actief op het vlak van natuur en landschap, landbouw, jacht, recreatie en toerisme. We krijgen financiële steun van de provincie Vlaams-Brabant en de aangesloten gemeenten.

Je woont in Leuven?

Abonneer je op de Landschapskrant!

In Groot-Leuven wordt de Landschapskrant niet huis-aan-huis bedeed. Je kan er een krantje meepikken in één van de openbare gebouwen. De milieudienst van de stad houdt evenwel een abonneelijst bij. Als Leuenaar kan je je hierop inschrijven door een mailtje te sturen naar geert.vanhorebeek@leuven.be en dan krijg je de nieuwe Landschapskrant telkens gratis toegestuurd met de post. Doen!